

Таким чином, неодмінною умовою успішної реалізації інноваційних винаходів і розробок у навчальному процесі, впровадження сучасних технологій освіти може бути вирішення проблем освітнього менеджменту та управління інноваціями. Ефективне управління інноваціями на всіх рівнях (від загальнодержавного до університетського) має стати важливою складовою освітньої політики держави, регіону, вищого навчального закладу. Важливі завдання реформування вищої школи можна виконати лише за умови удосконалення усіх ланок і структурних елементів системи вищої освіти.

ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

О.О. Сушко

Освіта визнається однією з пріоритетних сфер соціально-економічного, духовного та культурного розвитку суспільства.

Розвиток демократії в Україні нерозривно пов'язаний з подальшим удосконаленням та реформуванням системи освіти, зокрема й юридичної. Тому дослідження цього питання є вкрай важливим, з метою внесення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства та системи здобуття юридичної освіти відповідно до визнаних у сучасному цивілізованому світі стандартів.

Орієнтація нашої країни на побудову правової, демократичної держави та входження до Європейського Союзу передбачають наявність державних стандартів юридичної освіти, одним із елементів якого є орієнтованість навчальних закладів на задоволення потреб споживачів освітніх послуг.

Пошук оптимальної моделі юридичної освіти безпосередньо пов'язаний з дослідженнями та розв'язанням саме цієї проблеми, оскільки більшість роботодавців та експертів вважають, що мають бути прийняті національні професійні стандарти діяльності та кваліфікаційні вимоги до фахівців юридичного профілю за основними напрямками діяльності. Базуючись на цих професійних стандартах, профільні фахові організації та освітяни повинні спільно розробити освітній стандарт. Особлива увага має приділятися викладанню предметів прикладного характеру, організації проходження регулярної практики, а також широкому залученню успішних правників-практиків до викладання у рамках навчального процесу.

У зв'язку зі звітом щодо результатів виконання проекту «Залучення громадськості до формування рамки кваліфікацій правничої професії шляхом проведення аналізу обсягу знань, переліку навичок і вмінь, якими має володіти випускник юридичного вищого навчального закладу, щоб відповідати вимогам сучасного ринку праці», виникає потреба у вивченні та дослідженні іноземного досвіду організації системи юридичної освіти та можливості його врахування для України.

Європейська асоціація юридичних факультетів (ELFA) запропонувала створити на основі Болонської моделі вищої освіти єдиний європейський простір юридичної освіти з двома основними моделями освітніх програм: 1) модель загальної бакалаврської та магістерської програм, що поєднувала бакалаврську підготовку в одній (національній) юрисдикції з наступним магістерським рівнем з певною спеціалізацією у міжнародному праві, праві ЄС та порівняльного правознавства; 2) модель «транскордонної» бакалаврської та магістерської програм з концентрацією на професійній підготовці, що буде визнаватися принаймні у двох національних юрисдикціях. По суті мова йде про те, щоб

зорієнтувати бакалаврські програми на вивчення національного права, а магістерські – міжнародного права, права ЄС та порівняльного правознавства.

Критичне мислення, креативний підхід до проблеми правозастосування є центральними у підготовки майбутніх юристів у значній кількості країн світу.

Як приклад, Австралійська рада навчання та розвитку, затвердивши профіль бакалавра права у 2011 році, відокремила у ньому тільки шість компонентів, серед яких: знання, етика та професійна відповідальність, навички мислення, комунікація та співробітництво, самостійна підготовка та самоосвіта.

Професія юриста пов'язана не стільки із знанням законів, скільки з розумінням права, навичками наукового та системного аналізу явищ, використанням індуктивних та дедуктивних методів збирання та обробки емпіричного матеріалу, висування гіпотез, формування образів, побудови моделей та шляхів розв'язання конфлікту, критичного відношення до правової політики, вміння вести діалог у юридичному конфлікті та участі у дебатах з приводу реформи правової сфери.

Юридичний факультет Стенфордського університету замість обов'язкового першого курсу «Написання правових документів» (Legal writing) започаткував новий курс «Федеральний процес» (Federal Litigation), в якому розглядається модель судової справи, готуючи яку, студенти повинні виконати вже на першому курсі розподіл ролей, підготувати необхідні документи, концентруючись на пошуку аргументів вирішення юридичного спору. Аналогічний курс застосовується на юридичному факультеті Гарвардського університету з середини 80-х років минулого століття. За основу береться зміст художнього фільму, який розглядається протягом семестру.

У Німеччині, наприклад, не існує єдиної програми юридичної освіти, кожна земля встановлює власні програми та правила, які залежать від її законодавства. Всі університети готують уніфікованих юристів, здатних в майбутньому обіймати посади суддів, прокурорів, адвокатів. Здобуття юридичної освіти складається з двох основних етапів, закінчення яких завершується державним іспитом. Між ними передбачена дворічне оплачуване стажування - рефендарат.

А ось юридична освіта у США є унікальною через відсутність бакалаврських програм з права. Поширеними програмами юридичної освіти в США є програмами рівня Graduate та ведуть до отримання ступеню Juris Doctor (JD) або Master's degree in law (LLM). Програми JD призначені перш за все для тих, хто хоче бути практикуючим юристом в США, і сфокусовані на американському праві, тоді як програми LLM готують до міжнародної кар'єри в галузі права.

Навчання на цих програмах можливо тільки після того, як кандидат отримає ступінь бакалавра. Теоретично, до юридичної школи можуть бути зараховані кандидати зі ступенем бакалавра у галузі математики, інженерних наук, музики тощо.

Загалом система підготовки правників у США характеризується селективністю (відбір до правничої школи за багатьма критеріями), короткотерміновістю (у середньому 3 роки, щоправда, після університетського бакалаврату) та коштовністю (більше 40 тис. дол.).

Здобуття юридичної освіти в Австрії слід відзначити можливістю студентів впливати на формування власного навчального плану. Разом із проходженням обов'язкових програм за фахом, студент може самостійно обирати деякі навчальні дисципліни.

Також, у навчальних закладах Австрії розвинуті інформативні інтернет-ресурси університетів. Усю інформацію можливо отримати за допомогою мережі зі власного комп'ютера: записатися на іспит, зареєструватися на практичні заняття, мати доступ до розкладу занять, отримувати завдання, мати доступ до конспекту лекцій, бібліотеки, тощо.

Короткий аналіз міжнародних систем юридичної освіти, дає можливість прийти до висновку, що на даному етапі розвитку суспільства, найоптимальнішою моделлю здобуття професії юриста є поєднання теоретичного навчання з практичним досвідом, при чому, розділених на кілька етапів.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОТРИМАННЯ УКРАЇНСЬКИМИ СТУДЕНТАМИ ДОЗВОЛУ НА ТИМЧАСОВЕ ПЕРЕБУВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Ю.С. Рабицун

Однією з легальних підстав перебування іноземців, які навчаються (або працюють) на території Республіки Польща є не тільки національна віза, а ще й дозволи на тимчасове або постійне перебування. Національна віза, пов'язана з навчанням видається лише на рік, тому перед студентами постає вибір між відкриттям нової студентської візи або ж отриманням дозволу на тимчасове перебування. Оскільки дозвіл на перебування дає безліч переваг, однією з яких є можливість легально працювати в вільний від навчання час, все більше українських студентів намагається отримати даний дозвіл. Правовою підставою видання дозволу на тимчасове перебування є Закон Республіки Польща «Про іноземців» від 12 грудня 2013 року (Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach).

В зв'язку з тим, що подавати необхідні для отримання дозволу на перебування документи дозволено навіть в останній день дійсності національної візи, багато українських студентів користаються даним правом, що на практиці викликає безліч проблем та незручностей в період очікування дозволу (позитивне рішення воєводи, на підставі якого іноземцю видається пластикова карта, - звана картою побиту).

Відповідно до Закону Республіки Польща «Про іноземців», коли особа складає необхідні документи, в її паспорті громадянина для виїзду за кордон ставиться відповідна печатка з інформацією про подання документів і зазначеною датою. Період розгляду справи має складати максимально чотири місяці, а печатка в паспорті є правовою підставою легального перебування українських громадян під час очікування дозволу, якщо термін візи вже закінчився.

На жаль, виникає все більше ситуацій, коли видання рішень затягуються на строк більше, ніж чотири місяці (на практиці це буває від шести до восьми місяців, а іноді навіть і до дванадцяти місяців).

Причини цієї проблеми різноманітні та їх дуже багато:
неправильне заповнення студентами документів польською мовою;
несвоєчасне подання витребуваних документів;
відсутність зворотнього зв'язку при надходженні кореспонденції від компетентних польських органів;
недостатня кадрова забезпеченість та велике навантаження працівників Відділу до справ іноземців Ужонду Воєводського (Urząd Wojewódzki) та інші.

Під час довготривалого очікування студентами на видання рішень, вони мають перебувати на території Республіки Польща, щоб слідкувати за надходженням кореспонденції та телефонних повідомлень, подання додатково витребуваних документів (це залежить від індивідуальних справ) та своєчасної оплати, оскільки строки чітко регламентовані та обмежені законом, наприклад на доставляння додаткових документів в деяких випадках іноземцю надається сім днів.

Вищезазначена ситуація ускладнюється тим, що після закінчення терміну візи, очікуючи на дозвіл на перебування, в українських громадян часто виникають